

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства

Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
навчальної дисципліни «Клінічна практика»

Нормативний освітній компонент
Формат освітнього компонента заочний, змішаний
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 223 «Медсестринство»
Освітньо-професійна програма «Сестринська справа»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Курс другий

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства

Протокол від
“30”серпня 2021 року № 11

Завідувач кафедри

проф. Оспанова Т.С.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем терапевтичного профілю

Протокол від
“31”серпня 2021 року № 1

Голова

проф. Кравчун П.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Оспанова Т.С., зав. кафедрою ПВМ №2 та медсестринства, професор, д.мед.н.
2. Хіміч Т.Ю., доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
3. Борзенко А.Б. асистент кафедри ПВМ№2 та медсестринства, к.мед.н.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Хіміч Тетяна Юрївна, доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.

Професійні інтереси: терапія, імунологія, алергологія

Контактний тел. та E-mail викладача +380972934789, ty.khimich@knumu.edu.ua

Борзенко Ала Борисівна, асистент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, к.мед.н.

Професійні інтереси: терапія, кардіологія, лікар (за сумісництвом) відділення реабілітації обласної клінічної лікарні

Контактний тел. та E-mail викладача +380507047777, ab.borzenko@knumu.edu.ua

Абашнік Наталія Миколаївна асистент(за сумісництвом) кафедри ПВМ №2 та медсестринства, магістр медсестринства

Професійні інтереси: медсестринство, зам. головного лікаря обласної клінічної лікарні за напрямом медсестринства

Контактний тел. та E-mail викладача +380501466996, nataorb@ukr.net

Інформація про консультації Очні консультації: згідно розкладу кафедри на базі кафедри - обласної клінічної лікарні та Диспансер протирадіаційного захисту населення за попередньою домовленістю. Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем з використанням ресурсів системи Moodle. (<http://31.128.79.157:8083/login/index.php>)

Локація. Місце проведення лекцій та практичних занять: лекційна зала та учбові кімнати кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства, і (вул. Тринклера 3)

Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (9⁰⁰-11⁵⁰/13²⁰-17¹⁰ у відповідності до розкладу);

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Клінічна практика» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та проекту Стандарта вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності «Медсестринство»

Опис навчальної дисципліни (анотація) Клінічна практика студентів-магістрів за спеціальністю «Сестринська справа» є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах і передбачає її проведення для отримання достатнього обсягу практичних навичок і вмінь.

При проведенні практики слід керуватися навчальним планом, програмами, діючими наказами Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України, Положенням про проведення практики.

Засвоєння матеріалу базується на послідовному ознайомленні з особливостями реалізації вказаного обсягу дій у роботі терапевтичних, хірургічних та педіатричних відділень лікарень. Відповідно до цього, програма дисципліни структурована на 3 розділи

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Клінічна практика» є комплекс заходів, спрямованих на створення сприятливих умов успішного лікування хворих, у тому числі хворих, полегшення їх стану і задоволення основних фізіологічних потреб організму.

Метою викладання навчальної дисципліни “Клінічна практика” є узагальнення змісту набутої освіти і органічної інтеграції отриманих знань, вмінь та навичок з реальними умовами їх прикладання. Ця практика є невід'ємною складовою частиною навчання і об'єктивної підсумкової оцінки фахової придатності та майстерності майбутнього магістра медицини, допомагає усвідомити його місце у загальній структурі національної охорони здоров'я.

Міждисциплінарні зв'язки: Відповідно до навчального плану, виробнича практика «Клінічна практика» здійснюється наприкінці 2 року навчання в 4-му семестрі, коли студентом набути

відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, розпочато вивчення клінічних дисциплін: мед сестринського діагнозу, медичної психології, клінічного медсестринства, сімейної медицини, «обстеження та оцінки стану людини», клінічного медсестринства в медицині, з якими інтегрується програма виробничої практики. В свою чергу, «Клінічна практика» підводить підсумки вивчення студентом клінічних дисциплін, та формує уміння застосовувати знання з медсестринства у професійній діяльності.

Послання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE
<http://31.128.79.157:8083/login/index.php>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни Метою викладання навчальної дисципліни «Клінічна практика» є . опанування на практиці студентом основних прийомів професійної діяльності медичної сестри по організації та забезпеченню мед сестринського процесу на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини та організаційних функцій медичної сестри, із дотриманням принципів медичної етики та деонтології та комунікативних принципів .

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Клінічна практика» є

1. Демонструвати вміння щодо організації медсестринського процесу та на виконання окремих лікарських повноважень, зокрема діагностики і лікування захворювань у типових випадках.
2. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці.
3. Демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за хворими з різними захворюваннями, виконувати необхідні медичні маніпуляції.
4. Демонструвати вміння приймати та оцінювати рішення, що відображають соціальні і етичні обов'язки медичного фахівця.
5. Демонструвати вміння аналізувати та вирішувати складні професійні проблеми медсестринської справи та медсестринської науки.
6. Демонструвати розуміння ролі дослідницької роботи у медсестринській науці.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей: інтегральні:

Компетентності та результати навчання.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

– *інтегральна:*

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

– *загальні:*

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
7. Здатність працювати в команді.
8. Навички міжособистісної взаємодії.
9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
10. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
13. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
14. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

– спеціальні (фахові, предметні):

1. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.
 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
 3. Здатність до встановлення синдромного діагнозу захворювання.
 4. Здатність до діагностування невідкладних станів.
 5. Навички надання екстреної медичної допомоги.
 6. Навички виконання медичних маніпуляцій.
 7. Здатність до ведення медичної документації.
 8. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
 9. Здатність до забезпечення необхідного режиму перебування хворого у стаціонарі при лікуванні захворювань.
 10. Здатність співставляти клінічні прояви з результатами додаткових методів обстеження та виставляти попередній діагноз;
 11. Навички надання екстреної допомоги при невідкладних станах;
 12. асистувати лікареві під час виконання складних інструментальних обстежень та лікувальних процедур;
 13. навчати молодших спеціалістів (сестер медичних) складним навичкам догляду за пацієнтами та реалізації плану медсестринських втручань;
 14. дотримуватись правил етики та деонтології у спілкуванні з пацієнтами;
- знати чинні накази МОЗ України та контролювати їх виконання молодшими спеціалістами.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Володіти професійними знаннями; вміти формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.

ПРН 3. Виконувати управлінські функції та організовувати надання якісних послуг у сфері охорони здоров'я.

ПРН 4. Застосовувати фахові знання сформовані на основі світових наукових джерел медичної інформації.

ПРН 5. Здійснювати мотивацію та стимулювання в набутті знань з метою удосконалення власних професійних умінь, навичок.

ПРН 6. Виявляти активність, підтримувати лідерство у вирішенні проблемних питань, пов'язаних з професійною діяльністю

ПРН 7. Застосовувати етико-деонтологічні засади у професійній діяльності, з метою вирішення проблемних питань щодо особистісних переконань та етичних міркувань.

ПРН 8. Розробляти та впроваджувати плани професійної діяльності, виявляти професійні проблеми і знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання.

ПРН 9. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей, самостійність і відповідальність у роботі..

ПРН 10. Ідентифікувати, імітувати, демонструвати та контролювати виконання професійних навичок та умінь.

ПРН 11. Розробляти заходи з профілактики захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

ПРН 12. Застосовувати стандарти професійної діяльності.

ПРН 15. Впроваджувати стандарти професійної діяльності

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills):

- Комунікативні навички
- Здатність працювати в команді, спілкуватися з людьми і управляти конфліктами
- вміння оцінювати і аналізувати ситуації
- Здатність до Організації, планування та ефективного виконання проектів і завдань
- Здатність виконувати роботу професійно, відповідально
- Здатність проявляти емоційний інтелект у взаємодіях з колегами, клієнтами, з керівником, почуттям такту і своєчасності реакції.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 ,5	Напрямок підготовки <u>22 «Охорона здоров'я»</u>	Нормативна
Загальна кількість годин - 135	Спеціальність: 223 «Медсестринство» магістр	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
		4-й
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		2год.
		Практичні
		2 год.
		Самостійна робота
		131год.

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Установча лекція. Принципи організації роботи середнього медичного персоналу основних структурних підрозділів терапевтичного стаціонару. Організація проходження клінічної практики.	2
Всього лекційних годин		2

2.2.2 Семінарські заняття –не передбачен програмою

2.2.3 Практичні заняття

№	Назва теми	Кількість	Методи	Форми
---	------------	-----------	--------	-------

з/п		годин	навчання	контролю
1	Диференційний залік. Підведення підсумків переддипломної практики, перевірка заповненої документації – щоденника практики та практичних навичок студентів	2	моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації;; доповідь; виступ на задану тему
	Всього годин	2		

2.2.4. Лабораторні заняття – не передбачані програмою

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Організації сестринського процесу що до хворих терапевтичного профілю. Засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента. Заповнення основної звітної документації – Щоденника виробничої практики та Підсумкового звіту	45	відеороліки, відеофільми, моделювання процесів і ситуацій, самостійна робота з інформаційними джерелами	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати;
2	Організації сестринського процесу що до хворих хірургічного профілю. Засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента. Заповнення основної звітної документації – Щоденника виробничої практики та Підсумкового звіту	43	-«-	-«-
3	Організації сестринського процесу що до хворих педіатричного профілю. Засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента. Заповнення основної звітної документації – Щоденника виробничої практики та Підсумкового звіту	43	-«-	-«-
	Всього годин самостійної роботи студента	131		

Методи навчання (навести лише ті, які використовуються під час викладання дисципліни): лекція, розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),

Методи навчання

Проходження Клінічної практики здійснюється шляхом самостійної роботи студентів,

консультацій. Оскільки під час практики студенти знайомляться з клінікою та безпосередньо спілкуються з хворими, робочий день студента складається з восьми годин.

Під час проходження практики на першому занятті (2 години) проводиться інструктаж керівниками практики по проходженню практики, ознайомлення студентів з програмою практики. Пропонується також вивчення діючих наказів та інструкцій Міністерства охорони здоров'я України. Можна виділити один день на 2 тижні для дистанційних консультацій on-line з керівником практики. Тематика консультацій складається навчальним закладом індивідуально, а час проведення визначається графіком (вказується день та час їх проведення)

Під час проходження практики студенти повинні вивчити всі інструктивні листи, діючі накази Міністерства охорони здоров'я України та місцевих органів. Ознайомитися з періодичними виданнями газет, журналів з медицини та педагогіки, іншою літературою. По закінченні практики на останньому занятті (2 години) студенти надають викладачу для перевірки щоденник практики, який завірений підписом керівника та печаткою лікарняного закладу, де було проведено практику, а також складають диференційний залік керівнику практики.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Звітним документом є щоденник практики, який містить текстовий і цифровий звіти про виконання програми практики.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- Опрацювання інструкцій з техніки безпеки;
- Вивчення функціональних обов'язків, які закріплені за студентами на їх робочих місцях;
- Виконання програми практики;
- Вивчення зразків заповнення медичної документації (лист первинної оцінки стану пацієнта, план медсестринського догляду, протоколів стандартних планів догляду, лікарської історії хвороби, історії пологів, листки лікарських призначень, температурні листки);
- Ведення щоденників згідно з вимогами;
- Виконання всіх обов'язків студента під час практики.

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;

Підсумковий контроль: диф. залік

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Організація оцінювання поточного контролю. *Поточний контроль* здійснюється на підставі «Щоденника виробничої практики» студента та «Підсумкового звіту про виконану роботу» у відповідності з конкретними цілями.

Контроль виконання самостійної роботи, засвоєння практичних навичок по відповідній темі заняття здійснюється при підсумковому контролі.

Одним з видів діяльності студента та його контролю з боку викладача є ведення Щоденника виробничої практики (додаток 1), який заповнюється студентом кожного дня та підписується викладачем після завершення самостійної частини роботи студента у стаціонарі. По закінченні виробничої практики студентом заповнюється Підсумковий звіт про виконану роботу (додаток 2). Наявність заповненого та завіреного підписом викладача Щоденника і Підсумкового звіту є обов'язковою для допуску студента до підсумкового контролю знань та практичної підготовки з дисципліни.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (ПНД) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) визначається як середнє

арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею¹

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (ПНД) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

**Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності
здобувачів освіти з дисциплін**

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	

«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» або середню оцінку (с точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79

4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент за поточну діяльність під час вивчення розділу, становить 70 балів, максимальна кількість балів - 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів.

«Клінічна практика» проводиться у вигляді самостійної роботи студентів, оцінюється при проведенні диференційного заліку. Основними видами роботи студентів є:

- Опанування практичними навичками передбаченими програмою практики
- Робота у відділеннях терапевтичного, хірургічного та педіатричного стаціонарів в обов'язки обов'язків медичної сестри

Оцінювання індивідуальних завдань студента

З метою набуття студентами під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання виробничих, педагогічних, діагностичних, контролюючих і організаційних завдань та активізації їх діяльності, розширення світогляду, підвищення ініціативи студентами пропонується виконати наступні індивідуальні завдання, а саме:

- Оформлення методичних матеріалів та інструкцій;
- Вивчення структури захворювань в місцях проходження практики, оформлення протоколів дослідження з обґрунтуванням висновків своїх спостережень;
- Проведення наукових досліджень з медсестринства та відповідне оформлення їх результатів (протоколи, тези, доповіді, статті тощо);
- Виготовлення тематичних санітарних бюлетенів (стендів, таблиць, муляжів, кросвордів тощо) за рекомендаціями методичних керівників практики;

При проведенні диференційного заліку викладач може додати заохочувальні бали (не більше як 10) за виконані індивідуальні завдання. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Організація підсумкового контролю - диференційний залік. До диференційованого заліку допускаються студенти, які відпрацювали всі години, встановлені програмою, передбачені календарним планом, належним чином заповнили Щоденник (додаток 1) та Підсумковий звіт (додаток 2) і набрали за поточну навчальну діяльність кількість балів, не меншу за мінімальну.

Диференційований залік передбачає перевірку теоретичних знань студента, демонстрацію виконання ним практичних навичок та вирішення ситуаційних завдань з моделювання дій медичного персоналу в конкретних клінічних ситуаціях.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, складає 80, мінімальна позитивна оцінка на диф. заліку відповідно 50 балів

Диф.залік з дисципліни - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс :

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Під час проведення диференційного заліку проводиться оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають

усі теми дисципліни.

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Безпосередньо диф.залік оцінюється від - 50 до – 80 балів.

Технологія оцінювання дисципліни

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо після диференційного заліка. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД та диф. заліку і становить min – 120 до max - 200.

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі підсумкові контрольні заняття, диференційний залік.

Студентам, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін виставляється оцінка Fx, якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку або іспиту, але не склали його. Оцінка F виставляється студентам, які не допущені до складання диференційованого заліку або іспиту.

Оцінки "Fx" або "F" ("незадовільно") виставляються студентам, яким не зараховано вивчення дисципліни, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють студенту відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 3) у залікову книжку та заповнюють відомості

Якщо диф.залік не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

3.2. При проведенні диф.заліку викладач перевіряє рівень володіння студентами практичними навичками, які були засвоєні під час самостійної роботи :

3.3. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи

Перелік обов'язкових практичних навичок

- Проводити суб'єктивне і об'єктивне обстеження пацієнта;
- Виставляти медсестринський діагноз у типових випадках найпоширеніших захворювань;

- Виставляти медсестринський діагноз згідно таксономії медсестринських діагнозів NANDA;
- Організувати та здійснювати медсестринський процес у загальних та спеціалізованих стаціонарах;
- Діагностувати типові випадки терапевтичної патології:
 - захворювання органів дихання (пневмонія, бронхіальна астма, гострий обструктивний бронхіт, туберкульоз);
 - серцево-судинна патологія (гіпертонічна криза, інфаркт міокарду, гостре порушення серцевого ритму, ішемічна хвороба серця, вади серця);
 - органи травлення (гастрити, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки, панкреатит, цироз печінки, печінкова недостатність, печінкова кома);
 - захворювання нирок та сечовидільної системи (гломерулонефрит, пієлонефрит, нирковокам'яна хвороба);
 - гематологічні захворювання (анемії, лейкози, тромбоцитопенії, гемофілія);
 - дифузні захворювання сполучної тканини (колагенози);
 - захворювання ендокринної системи (цукровий діабет, діабетична та гіпоглікемічна кома, хвороба гіпофізу та щитоподібної залози);
 - хвороби обміну;
 - професійні захворювання.
- Виставляти мед сестринський діагноз згідно таксономії мед сестринських діагнозів NADA
 - Організувати та здійснювати медсестринський процес у хірургічних клініках
 - Діагностувати типові випадки хірургічної патології:
 - голови,
 - шиї,
 - грудної клітини,
 - гострого живота,
 - пареза кишок,
 - при зовнішніх та внутрішніх кровотечах,
 - при травмах,
 - опіках та відмороженнях,
 - при грижах та урологічній патології,
 - гнійно-запальних захворювань,
 - ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень.
 - Діагностувати типові випадки педіатричної патології:
 - функціональні розлади органів травлення у дітей раннього віку;
 - захворювання органів дихання у дітей різного віку;
 - захворювання органів травлення у дітей старшого віку;
 - дитячі інфекційні захворювання;
 - захворювання серцево-судинної системи;
 - захворювання системи крові;
 - захворювання нирок та сечовидільної системи.
 - Надавати невідкладну медичну допомогу в клініці терапевтичного профілю при:
 - захворюваннях органів дихання;
 - серцево-судинній патології;
 - печінковій комі, печінковій кільці;
 - гострій нирковій недостатності, нирковій кільці, уремії;
 - гематологічних захворюваннях;
 - діабетичній та гіпоглікемічній комі.
 - Надавати невідкладну медичну допомогу в клініці хірургічного профілю при патології:
 - голови,
 - шиї,
 - грудної клітини,
 - при гострому животі,
 - парезі кишок,

- при зовнішніх та внутрішніх кровотечах,
- при травмах,
- опіках та відмороженнях,
- при грижах та урологічній патології,
- при гнійно-запальних захворюваннях,
- ранніх та пізніх післяопераційних ускладненнях.
- Надавати невідкладну допомогу в клініці дитячих хвороб при патології:
 - захворюваннях органів дихання у дітей різного віку;
 - гіпокальціємічному синдромі;
 - дитячих інфекціях;
 - захворюваннях серцево-судинної системи;
 - захворюваннях системи крові;
 - носовій кровотечі;
 - захворюваннях нирок та сечовидільної системи;
 - токсичних ураженнях ЦНС.
- Проводити наукові дослідження з проблем медсестринства в терапії та відповідно оформляти їх результати.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

З метою набуття студентами під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання виробничих, педагогічних, діагностичних, контролюючих і організаційних завдань та активізації їх діяльності, розширення світогляду, підвищення ініціативи студентами пропонується виконати наступні індивідуальні завдання, а саме:

- Оформлення методичних матеріалів та інструкцій;
- Вивчення структури захворювань в місцях проходження практики, оформлення протоколів дослідження з обґрунтуванням висновків своїх спостережень;
- Проведення наукових досліджень з медсестринства та відповідне оформлення їх результатів (протоколи, тези, доповіді, статті тощо);
- Виготовлення тематичних санітарних бюлетенів (стендів, таблиць, муляжів, кросвордів тощо) за рекомендаціями методичних керівників практики;

3.5. Інші заохочення (умови нарахування додаткових балів за різні види неформальної та інформальної діяльності, серед яких можуть бути конференції, наукові дослідження, участь у опитуваннях, симпозиумах, тощо):

На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (**не більше 10**)

Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються студентові тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

3.6. Правила оскарження оцінки

Згідного загальних положень та наказів ХНМУ

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни(система вимог та правил, які викладач пред'являє до здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни). Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально.

Відвідування занять та поведінка Відвідування лекцій та практичних занять студентами є обов'язковим. Не допускаються запізнення студентів на лекції та практичні заняття.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Використання електронних гаджетів дозволяється лише з дозволу викладача. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни(активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи). Практичні заняття передбачають:

Активну участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Заохочення та стягнення(додаткові бали за конференції, наукові дослідження, правки, поради, участь у опитуваннях). Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні.

Техніка безпеки. На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі та ін. Розробка, оновлення та затвердження силабусу навчальної дисципліни проводиться кожного навчального року. Обов'язкове розміщення на сайті ХНМУ в профілі освітньої програми «Медицина» до 30 червня поточного навчального року для наступного навчального року;

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності (в т.ч. відповідальність за порушення академічної доброчесності). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи.

РЕЦЕНЗІЯ МЕТОДИЧНОГО КЕРІВНИКА

Виконання програми практики

Відповідність щоденника вимогам _____

Зауваження _____

Пропозиції _____

Підпис _____

ВИРОБНИЧА ХАРАКТЕРИСТИКА

Студента _____ курсу _____ відділення _____

Прізвище _____

Ім'я _____

По-батькові _____

Практика в якості _____

Виробнича база _____

Термін прибуття і вибуття з практики _____

Теоретична підготовка студента _____

Участь в суспільному житті _____

Порушення дисципліни _____

Недоліки в роботі _____

Оцінка:

Підпис _____
(викладача університету)

Дата _____

Підпис _____
(керівника установи)

М.П.

ЩОДЕННИК

Клінічної практики студентів –магістрів
за спеціальністю «Медсестринство»»

(прізвище, ім'я, по батькові)

Місце проходження практики:

Кафедра _____

Клінічна база _____

Дата, години роботи*	Зміст виконаної роботи**	Підпис викладача***

* окремо вказуються самостійної роботи

** наводиться перелік виконаних маніпуляцій та завдань, у дужках зазначається їх кількість, номери палати або назви підрозділу відділення, де вони безпосередньо виконувались

*** виконання маніпуляцій та завдань під час аудиторної підготовки засвідчується підписом викладача, під час самостійної роботи — викладачем або старшою медичною сестрою відділення.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Клінічний медсестринський діагноз : навчальний посібник для бакалаврів, магістрів та медсестер за спеціальністю «Медсестринство» / Т. С. Оспанова, О. С. Більченко, Ж. Д. Семидоцька, Т. В. Бездітко, Т. Ю. Хімич, І. О. Чернякова, О. В. Авдєєва, Є. О. Болокадзе, О. В. Веремієнко, К. О. Красовська, А. Б. Борзенко, О. М. Піонова ; МОЗ України, Харківський національний медичний університет. – Харків : ХНМУ, 2019. – 156 с.
2. Касевич, Н. М. Основи медсестринства в модулях: навчальний посібник / Н. М. Касевич. - 3-тє вид., випр. - Київ : ВСВ Медицина, 2018. - 478 с.
3. Лісовий В.М. Основи медсестринства/ В.М. Лісовий, Л.П. Ольховський, В.А. Капустник.- 3-є вид., перероб. і доп.- Київ: ВСВ Медицина.- 912 с.
4. Криворучко І. А. Медсестринство в хірургії : навчальний посібник для медичних сестер-бакалаврів та медичних сестер-магістрів / І. А. Криворучко, В. В. Чугай, Н. М. Гончарова ; МОЗ України, Хар. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2017. – 56 с.
5. Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри терапевтичного відділення : навчальний посібник для викл. та студентів ІІІ курсу мед. фак. / В. В. Сиволап, Л. В. Лукашенко, О. І. Олійник, І. В. Лихасенко, Н. Ф. Авраменко, М. П. Герасько, С. П. Жеманюк, Л. О. Курілець, Т. В. Кравченко, С. В. Полівода. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. – 112 с.
6. Кіт, О. М. Медсестринство в хірургії : підручник / О. М. Кіт, А. О. Боб, С. О. Коноваленко. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2017. -623 с
7. Сестринська справа/ ред.: В.І. Литвиненко, Н.М. Касевич.- 3-є вид., випр.- Київ: ВСВ Медицина, 2017- 816 с.

8. Медсестринський догляд за пацієнтом: стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання : навчальний посібник / І. Я. Губенко, О. Т. Шевченко, Л. П. Бразалій, В. Г. Апшай. - К. : Медицина, 2008. - 303 с.
9. Шегедин, М. Б. Медсестринство в хірургії : навчальний посібник для студ. мед. вузів / М. Б. Шегедин, С. Ф. Шустакевич, В. С. Журомський. - К. : Медицина, 2008. - 120 с.
10. Шегедин, М. Б. Медсестринство в Україні: навчальний посібник / М. Б. Шегедин. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. - 279 с.

Допоміжна

1. Дзяк Г.В., Нетяженко В.З., Хомазюк Т.А. та ін. Основи обстеження хворого та схема історії хвороби (довідник). – Дн-ск, Арт-прес, 2002.
2. Медсестринство в терапії : підручник / М. І. Швед [та ін.] ; за заг. ред. М. І. Шведа, Н. В. Пасечко. - 2-ге вид. - Тернопіль : ТДМУ, 2016. - 546 с.
3. Медсестринство в педіатрії : підручник / В. С. Тарасюк [та ін.] ; ред. В. С. Тарасюк. - Київ : Медицина, 2014. - 336 с.
4. Казаков Ю. М. Обов'язки та професійні дії медичної сестри терапевтичного відділення : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації / Ю. М. Казаков, К. Є. Ішейкін, Т. В. Настрога. – Київ, 2012. – 165 с.
5. Медсестринський догляд за пацієнтом: стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання : навчальний посібник / І. Я. Губенко, О. Т. Шевченко, Л. П. Бразалій, В. Г. Апшай. - К. : Медицина, 2008. – 303 с.
6. Касевич, Н. М. Медсестринська етика і деонтологія: підручник / Н. М. Касевич. - 3-є вид., випр. - Київ : Медицина, 2013. - 200 с.
7. Общий уход в терапевтической клинике / под ред. Ослопова В.Н. – М.: МЕДпресс-информ, 2002.

Інформаційні ресурси

1. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
3. Наказ МОЗ України № 460 від 01.06.13 Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій. [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
4. Наказ МОЗ № 149 від 20.03.2008 р. «Про затвердження клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
5. Наказ МОЗ України № 152 від 4.04.2005 «Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною». [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
6. Глубокий анализ разных способов измерения температуры тела у детей [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gradusnik.ru/rus/doctor/ped/w10md-termometr/>
7. [Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010](#) Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://medsoft.ucoz.ua>
8. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

Інтернет-ресурси:

9. З тем «Загальний огляд хворого»
 - <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>
 - <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>
10. З питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника:

- http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf
- http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf.
- http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2012_1/2neranov.pdf.

Завідувач кафедри ПВМ №2 та медсестринства
д. мед. н., професор

Т.С.Оспанова